

LEOKADIA GÓRNIĘWSKA

ur. 1947; Zielony Kąt

Miejsce i czas wydarzeń	Brusów, PRL
Słowa kluczowe	projekt Rzemiosło. Etos i odpowiedzialność, PRL, praca kuśnierza, kuśnierstwo

Etapy pracy kuśnierskiej

Kiedy przychodzi klient i przynosi swoje skóry, wtedy się z nim rozmawia i pyta: co by chciał z tych skór, kozuch (długi czy krótki), kurtkę czy skafander?, prosty czy wymodelowany?, jak się lubi nosić?, czy lubi kołnierz pod szyję czy z klapami? To jest bardzo ważne, ponieważ gusta są różne. Obsługa klienta i tak zwana reguła powrotu również są bardzo istotne. Ważne, żeby klientce czy klientowi podobał się dany wyrób. Trzeba być miłym i grzecznym w obsłudze, aby zachęcić klienta do zakładu i aby chętnie do niego wracał. I oczywiście należy wykonywać rzetelnie każdą pracę.

Skóry muszą być mocne i ładnie wyprawione. Nie da się ich wykorzystać w stu procentach. Odcina się część karkową, boki z łapami, przy ogonie (to jest część nieużyteczna). Łapki, owszem, są używane (tak jak w lisach), ale zależy z jakiej skóry. W skórze użyteczna jest tylko część grzbietowa, bo tam jest ładny i prosty włos.

Zamówienia skórzane są trudne. To nie jest tak, jak z belką materiału, że przyłoży się szablon, wytnie i gotowe. Najpierw należy sobie przygotować materiał. Przy pracy musi być dobre oświetlenie, żeby skórę dobrać kolorystycznie oraz wysokością i gęstością włosa. To jest bardzo ważne przy jej doborze. Rozpina się ją na gwoździe, żeby wyschła. Skóry się nie uprasuje, bo to nie jest materiał. Kiedy wyschnie, zdejmuje się gwoździe, ale nie kładzie się od razu szablonów i nie wycina się pleców czy przodu. Skóra musi chwilę poleżeć z tego względu, że potem zawsze wraca do swojej wielkości i pięć procent się zbiega. Jakby fason wycięto się od razu i uszyło się klientowi czy klientce kurtkę czy kozuch, to potem okazałby się za mały. Wszystkie skóry mają taką cechę. Nie tylko kozusznice, futerkowe również.

Następnie skórę się kroi i układa na futra czy na kurtkę – zależy od wybranego

fasonu, wzoru. Potem trzeba wyznaczyć miarę: czy ten fason odpowiada, czy trzeba jeszcze coś poprawić, zwęzić, poszerzyć. To jest bardzo ważne. Jeżeli wszystko w porządku, to można zestawiać wszystkie elementy – rękawy, kołnierze – i wykańczać. Potem szyje się to na maszynach kuśnierskich.

Produktów ze skóry nie da się zrobić szybko. Kiedyś, jeżeli nie było żadnej kolejki, to prostą rzecz można było wykonać w ciągu dwóch tygodni. Skóry futerkowe robi się dłużej. Bo każda skóra futerkowa ma inną technologię kroju i szycia. Na przykład jeżeli się wydłuża albo galonuje, to wtedy wiadomo, że ta skóra się schodzi. Zależy, jakie są zastosowane cięcia – w kształcie litery „V” czy „A”. Cięcia w kształcie litery „V” stosujemy przy skórach, które mają rzadki włos i chcemy je zgęścić i wydłużyć. Wtedy włos się schodzi i między cięcia wszywa się skóreczki, tak zwane galony. Ale nie mogą być szersze od wysokości włosa, tylko niższe, bo muszą być niewidoczne. Wtedy wydłużamy tę skórę. Na przykład, jeżeli skóra ma pięćdziesiąt centymetrów, to musimy ją wydłużyć na metr. Wtedy jest węższa, ale pokrywa włosowa jest bardziej puszysta i gęsta. Z kolei lisy są bardzo puszyste i grube. Przy tego typu skórze stosuje się raczej cięcie w kształcie litery „A”. Wtedy włos się rozchodzi i się rozrzedza.

Data i miejsce nagrania	2016-06-23
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marta Tylus
Redakcja	Maria Buczkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"